

XYYGEDEI ZUNAI AMARALTII EMXIDXEXE

Aimaguudta ba goorodto hurguulijn xyyged ba pioneernyydei laagersta amaraxa jabadal zil jirexe byri yrgede-se balna. Manal pioneernyyd, huragsad bolbol hurguulijn-gaa zunai amaraltiin yjede bejlinge tamir sadall sangad-xasa, halxan sagta, seberxen agaarta amaralga—laagerai emxidrelii ertehee xylieeze jadadagan xendesji eli ba mynee laagersnuudal emxidreliin bolzor dyteleze baina. Iime deerehee aimaguudal ba goorodol organizaacanuud bolbol laagersnuudii emxidrexe jabadalda yni exllen oroxo johotoi baigaa Teed enens xadaa mynee xyrtter zarim gazarnuudta jixe dutuu baina.

BK(b) paartilin ba komsomooli obkoomol biyrounuud xadaa, ene zilde xamta deeree 13015 xyygedii laagersta amaruulka geze togtoomso garga-ba. Yngerhen silde laagers emxidreliin praaktikahaa ba-saaza, ene zilde gorsoveeduudal, aimyisedkoomuudal, azyiled-berinydei profkoomuudal, kol-xoozuudal dergede laagers emxidrexe kommissanuudii baig-uulra johotoi baihan ba baig-uulagdazaş baina. Ene bolbol laagersnuudii emxidreliin xytelberilege ba zeeiser xan-galgil ton hain, operativ bol-goxo zorilgotol.

Ene zaabariin xedii baihan bolbosji, laagers emxidrexe goorodol komlissa ba goorodol geerelei tahag bolbol tus xydelmeridee mynee xyrtter eroodyi baihan zandaa. Laager emxidreliin komlissin tyryylegse nyx. Kyznissoov ba komlissin gesyyndes xadaa

xariuusalgata xydelmeridee ton muugaar xandana. Jyyb gexede, komlissin zybleeji 3 daxin zarlahan bolbosji, te-reende negeş xyn jireegy, yni xelsegdexe asuudalnuudii ha-tuulza baina. Ene buzagal bai-dalli paartilin ba komsomooli gorkoomuud medeze baihan oibaşji, tus komlissii xydel-merilyyxe turai negeş xemxee abnagyl. Jyy xylieeze huuna geeseb?

Respyyblike sooxi laagers emxidreliin gansaxan ge-geerelei Arkomaad 22 mingan tyxerig tahalhan baina. Prof-sojuuzna organizaacanuud bolbol xyygedei zunai amaral-tada nelieedien jixe zeeeri ygyxe johotoi aad, negeş myn-goye gygegyi, mynee xyrtter anirgyixen huudagan bahal gairaltai baina.

Gadana, jamar xyyged laa-gersta amaraxa baihanain medeciiniin şalgalta hurguu-linuud byxende yni ynger-ge-dehen baixa johotoi aad, res-pyyblikiin elyyrii xamagaalka Arkomaad, myn tereşelen goorodol ba aimaguudal elyy-rii xamagaalka tahaguud ene xydelmeride medeciin xydel-merileşgedii onşolon gargana-gyl.

Uşar itme bolxodo, partiljna komsomoolsko, profsojuuzna ba sovedol organizaacanuud, azyyiledberiliin ba kolxoozuu-dal xytelberileşged bolbol xyygedei zunai amaraltii erximeer emxidreliin tulada, xydelmeridee bolssevlig xubilal-ta gargaxa johotoi.

Daviidova—komsomooli obkoomol pi-neer-nyydei tahagii daagşa.

Xandagaitiin leespromkoozoi xyygedei saad bolbol yder byri xyygedei pooli deere, ol modon soo garxa ba progulkada garxa jabadalliji emxidrexe. ZURAG DEERE: modo otologşodoi xyyged gorixonoi ergide naadaza baina. (Çernooval foto)

XABARAI TARILGA

Tarilgiingaa xydelmeriii dyyrgebe

Zakaamin. Xuzaral somonol dyrben kolxoozuud xadaa ene xabarai tarilgi sag bolzortony erxim şanartaigaar tarişa dyyr-gehen baina. Ede kolxoozuudal kolxoozniguud bolbol eheed xoorondoo soialis myriisee yrgeneer delgeryyze, tarilgaa amzaltatagaar dyyrgebe. Zişelxede, „Ulaan Oktlaabr“ kolxoozoi kolxooznig, gazaxa-xalagşa Gatabai Bajar xadaa yderteş 1 gektaar xaxalxa noormotoi aad, xojor gektaar xaxalxa. „Ulaan Nurta“ kolxoozoi kolxooznig myn gazaxa-xalagşa Serej gegşe 0,75 gektaar xaxalxa noormitngoo orondo, 1,20 xyrtter xaxaldag baiba. Ede kolxoozuudaar yde-reigee noormii ylyyşelen

dyyrgegeg kolxoozniguud olon baixa jym.

Gadana, xabarai oroin taril-gada (zelloonko, ogorood taril-ga) beledxelei xydelmeri xadaa tus kolxoozuudaar hain jabaza baina. „Ulaan Nurta“ kolxooz bolbol kartaabkiin, zelloonkiin ba bişe ogoroodoi tarilgliin yreşenydyi byrin beledxeheh daina.

Gebeş, tus somonol „Byrkav-divizioon“ kolxooz (tyryyleg-şen Budlin Balzanima) bolbol 7 gektaar kartaabka ovoşoi g-m. tarixa aad, mynee boltor beledxelei xydelmeri jabuulaa-gyi ba oroidoo yreşegyl bai-na.

Şimedei Lubsan.

Negeşji yder udaaruulxagyi

Yşdergliin somonol (Jaruu-na) taban kolxoozuud xadaa xabarai tarilgi hainaar dyyr-geşliin tylene xoorondoo so-cialis myriisee batalhanbaina.

Teed, ene ujalgan tarilgliin bolssevlig xydelmeride kolxooz-niguudaar jamaar dyyrgege-dese bainab geze xaraad yze-bel, apreeliin 24-el yder Kil-rovai neremsete kolxoozoi (ty-ryylegşen Gombojev) kol-xoozniguudany eheed xooron-

doo socialis myriisee batalaza, apreeliin xorinhoo 24 xyrtter tarilgliin xydelmeri 68% dyyr-gehen baina.

Myn tarilgiingaa xydelmerii Moolotovi neremsete kolxooz 18%, Leeninei neremsete kol-xooz 30% dyyrgehen baigaa.

Tilgeed, Kalliinaai neremsete kolxooz bolbol sortovoi tari-riaa Ganzuurinhaa asarxa bai-gaad, mynee xyrtter asaraagyl. Daşapeloon.

XYYGEDEI AMARALTADA BELEDXEL—ŞUXALA XYDELMEI MYN

Zunai halxan sagta, pioneer-nyydei ba huragsadii kыл-yyrny johoor amaruulxa jaba-dal bolbol vozaatanuudal, kom-somolşuudal ba huragsadai ton gol şuxala xydelmeri myn. Yngerhen zilnyydei praakti-kahaa xaraxada, pioneernyy-dii ba huragadai ton hainaar kылtyyrne johoor amaruulxa ysloovni xadaa gansaxan le laagersnuud ba ploşaadkanuud baihan baigaa. Yngerhen zil-nyydei zunai yjede pioneer-nyydei ba huragsadai laagerş emxidrexe jabadalda Bargaza-nai almagai komsomolşuud nelieed jixexen oopedtoi bol-zo şadaa. Jyyb gexede, 1937 onoi zun 430 xynel huurital 7 laagerş emxidreheh baigaa-haa, mynee zilde 500 xyygedel 11 laagerş emxidrexe (eneen soohoo 9 laageriini kolxooznig-ual xyygedel) baina.

Manal almagai komsomol-şuudal dunda pioneeri ba hu-ragsadai laageriini kaadr-nuud—naçaalşniguud ba vo-zaatanuud bolxo dyrşeltei xy-nyyd jahala xangagdamal, my-nee tedener jamar niutagta em-xidrege laagersta xydelme-rii xee medeze baina.

Gadana, laagerş ba ploşaad-ka emxidrexe jabadalda kol-xoozuud jixexen dyrşeltei bol-loo. Manal almagai erxim kol-xoozuud bolbol laagersta ba ploşaadkada baigaa xyygedel

edlee xoolii xangaxa jabuul-da, myn tereşelen ploşaad-ka ba laagerş togtooro gaa-ger baira tabilgil, gazaxa berilegli jixe hainaar xid-xedeş, nelieed tuhalamşa zyzyldeg, laa-nyudal ba ploşaadkanuud dergede galai ajuulhaa gilke zer zebseg, xerşen nydyi dutamaggygeer bolgoşo ygedeg baigaa.

Edenei dundahaa ton em-zişee xaruulhan Bargaza-nai somonol sovede ba ene somonol kolxoozuud 1937 ondo laagerş emxidrelii ton hain beledxeheh ba mynee beledxelei xydelmeri hainaar buulza baina. Gebeşji, yngerhen somonol xadaa beledxeheh ondo laagersta muusa beled-xehen, tende baihan xyyged-gee edlee xooliis sag byxeş-dutaadag baihan ba mynee ene somonol beledxelei laa-lyr jyyş xee gyi baina.

Tilmin tulada, xyygedel zunai amaraltiin beledxede hain gazanal almagaixid, ilangyudii xozomdoşo jabagşad bolbol xymeer beledxehe jabadala xeşee xe johotoi.

Ja. CEREENOVA—komsomoloi Bargazanai koomol pioneernyy tahagii daagşa

XYDELMEIŞEDEI YSLOOVII HAIZARUULXA

Xori. Xandagain mexlees-pyynkt (naçaalşnigiiş Bo-beenko), bolbol xydelmerişedei zarplaadiis bolzortony ygedegyl, udaan sag soo baridag baina. Iime deerehee xydelmerişeni-niş edixe xooloo dutaza, xy-delmerihee xozomdoşo baina.

Zişelxede, şoofernuudany xydelmeridee garaagyl, ene tere jyymeer naada enieede xeşe jabadag deerehee, avto-maşinanuudany garaazdaa miil xebedeg.

Eneenhee gadana, xydelme-rişedeini dunda kылtyyrne xydelmeri jamaar jabuulag-danab gexede, bahal xangal-tagyigeer emxidregeheh bai-xa jym. Jyyb gebel, ulaan bulan soon raadio bil aad, xeşee saghaa zahabarilagdaa-gyl edberxel baidag. Gazeed, surnaal şatar, daam g. m. kылtyyrne xereşelyydi oroi-dooş baixagyl.

Pyyntiin naçaalşnignyşer Bo-beenko gegşe xydelmerişede-gee iime muu ysloovido baidagi-nis medese baigaad jamarş xemxee abaagyl baixany gal-xaltal.

D.

GORSOVEEDU UOGTOOLII DYRGEGYI

Goorodol ylyicenydyi, tereşelen ger bairin xaşaa sovi-ariuun seberxen ba kылtyyr-ne yzemzetei bailgaxiin tereş-gorsoveed bolbol dboornig bii bolgoşo gehen domoypr-vuudii ujalgahan togtool xaxa-haar xojor hara bolxoo bairin

Teed, nege zarim domoy-praavuud bolbol ene togtool dyrgexiin tylene oroidooş on-donyi. Zişelxede, 17-geel noomerol domoypraav xab-şerlingee uçaastag deere ba-

han 30,31, 32-33-dxi ger bop-riin xaşaa sooxiil seberxen tylene jamarş xemxee abaagyl deereheer, xaşaa sooxiis xyl-juuxal, şoroi, bogoor xuyşina-dahan baixa jym. Mynee hain zarahan zyil oroidooş ygel.

Gorsoveed bolbol eerting-ujalgata togtoolii dyrgexi-bolxoxiin tula, gorzylpne lieenihee şanga erlite xereş-hotoi ba domoypraavuud ene togtoolii zaabol dyrgeltei bolgoşo ujalgatal.

Uşar iimehee, domoypr-avuud ene yderhee exilae xax-xorio sooxio ba ylyicenyi-seberlyyre johotoi.

C. D.

ULASXOORONDIIN AREENA DEERE

Dain seregei ajuulai oşo-batalaza, eneen soogoo Ger-maani xadaa Aavstriin bejee daanxal baixa baldalii saxilin ujalgaba abhan aad, 1938 onoi maartiln 11-de Aavstrida se-geereee orozo, tereeniilezem-dehen baina. Aavstrii ezem-delge xadaa Germaaniin tyrim-xelleigliin plaanda eselişni bişe, ene xadaa Dynain ba Balkanaal zixexen gyrenyydi zalgin abxiin exin bolxo bai-na.

Maartiln dyrbende Ger-maaniida bolhon kriizis, fev-raaliin 11-de Şyşnişetei Gilt-lerai uulzahan uulzalgaa, aag-iliin gadaada poliitişeske kryy-gel erjelte ba fevraaliin 24-de lidenei otstaavkada orohon jabadal, Işpaanida itaali-germaaniin interveeniin şanga-dahan jabadal, maartiln 11-de Aavstrii germaanska seregei okkypaacaiban jabadal, maartiln 17-do Litvede yqtehen poolsko ylytimaatym, Çexos-lovaakidaxi germaanska intrig-i, Japoondo Itaali-Germa-niin tuhalaza baihan jabadal —ede bygede nege exitel, ne-ge garaar xegdehen, nege zo-riigotoi jabuulganuud geşe.

Germaaniin faşizm bolbol 1938 ondo „Aavstrital xelsee

han, „Xoito Şlezvilgiin neme-ke nacionaal-soialis paarti“ bolbol Xoito Şlezvilgiil Daani-haa tahalaxiin hedelgeer, Ger-maani ba Daani xojorol xoo-rondoxi xilil xaraza yzeşliin kampaani jabuulaza baina.

Litvini xile deereşil baidal byri xursadaza baina. Poolşo bolbol Litvede ylytimaatym ygeed, udualuulan tereende esergy kampaani jabuulaza baina. Ene jabuulga bolbol Germaaniitai xelsehen xelse-nee johoor xegdeze baina ge-bel, poolşiiin faşizmal Litvil abxa jabadalda tuhalad, te-reenegeer orondo Poolşsko koridooril abxa geşe Germa-ni zyşşerehen baixa jym.

Germaaniin faşizm bolbol Jevroopiin ceentrite iime ag-ressivna jabuulganuudii xexe-teige xamta, eerlin sojuuz-nig agressoor Itaaliitai xamta Işpaanidaxi interveencee şan-gadaxaa baina. Ede faşis ag-ressoornuud bolbol Fraancada ajuultal direnişko front bal-guulan, tereenei anxaralii tiş-şen hamaaruulaxa ba enee-geereer jevroopiin xeregei Fraanciin xabaadaxa jabadalli berxedyylyxi xesene.

Ene agreşsiin xursadan urgahan jabadal bolbol dain seregei yşyşegşed faşis gyre-nyydei tyrim-xelleigliin poliiti-kohoo gansal bolzo baina bişe, ene xadaa byryaşazna-demok-ratis derzaavanuud geze ne-reledegdege gyrenyydei popy-tiştelişteliin poliitikohoo bolno geşe xeblel gazeeduud vilvod xedeg baina.

Faşizmal gol zorilgo bolbol Soveed Socialis orondo dobtolon oroxo, tereeniil tahalan butargaxa, manal orondo ka-pitalizmiit tereşenyen bod-xooxo gehen jabadal bolno.

1938 onoi xabar xadaa 1914 ondo exilhen imperialis dainal urda teexidel adali baina. By-xil delxel sine şuhata dainal ajuulda orood baina. Gexiin xamta, faşizm ba dain seregei frontiin urda proletariin ba aradal antişaşis front esergy urgaxa baina. Xydel-merişen angliin negedelei ty-lee, byxil delxelni şaşşanaal negedelei tylene, faşizm ba dain seregei esergy xydelehen byxil oronuudta yder byri ur-gaxa baina.

Itaali-Germaaniin ba japo-nai tyrim-xelleşgedtel temese-xe temeseldee işpaanska ba xitad araduud bolbol gansal ee-hediingee şylee ba bejee daan-

zal baixa baldalii xamagaalana bişe, myn byxil delxel deere-xi ebe baldalii xamagaalana. Angliiin yrgen olotiite azal-şan bolbol agressoornuudtal xelsee batalaza ba tedenei agressivna jabuulgiil haşşaza baigaa Çemberleeni pravil-teliştivdo esergyşehen, xeden zuun miitngnyyd ba demonst-raacanuudii xeşe baina. Fraan-ciin arad bolbol aradal foontil butargaxa, Fraanciin in-tereesil predaalkaar ba Gilt-ler, Myssoliinital xelsee xexer belen baigaa, reak-cioonno byryşnerel byxil ataakanuudii gederge sozizo baina. Faşis Poolsodo xydel-merişen ba tariaşan bolbol Poolşii Germaaniin zarasa sojuuznig bolgohon, Beekiin gadaada poliitikodo esergyş-en, antişaşis xysenydye negedreze baina. Tereenhee gadana, Şvelcaari, Jygoslaavi, Bolgaari g. m. ulasuudta anti-faşis xysenydyi negedxere jabadal ulam yrgedeze baina.

Ulasxooronidin areena deere bolzo baigaa byxil sobitnuud jyy xaruulnab gexede, ag-ressoornuudta esergyşexegy, tedenei jabuulgiil haşşaxa po-

litika bolbol oron ulasşen nacionaalna intereesydyte meene xehen poliitika ba bahaniil xaruulna. Ene poli-kiin yrenş jyyb gexede, Aav-triin ezemdegdehen jabad-bişe baaxan gyrenyydyte xoolodohon seregei ajuul, xrim gyrenyydei Lişe nam-haa garxa jabadal, Fraan-ca ba Angliida tudaad baihan rege ajuul, germaaniin şişşizmal koloniaalna xom-rolgin tyrgedelge, delxela-ne dain baildaanaal bolxo aj-bolno.

„Odoonoi ulasxooronidin dal bolbol, Jevroopiin arada-dal, gansaş Jevroopiin ba-daa, şaşşanxi sydşbaagal-lee xariuusaxa xariuusaxa tuxal asuudalii ebel baidal-duratal byxil gyrenyydei, il-gajaa jixe derzaavanuudal ba-dabina... Ebel baldalii lektilivnoor saxira jabadali byxil gyrenyydei, ilangy-jixe derzaavanuudal beşil-ziica barixa baigaa xadaa mynee sag yngerşedyi ba-lyteed yglee xozom bolso baina“.

B. Dugaarov.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo G. DAŞACEREENI